

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильсүүм
пътханы
кынчелжээндэй туудын

№ 190 (22399)

2021-рэ ильэс

ШЭМБЭТ

ЧЬЭПҮҮГҮҮМ и 16

ОСЭ ГҮЭНЭФАГЬЭ ИИЭП
КҮХХЭТҮҮГҮҮХЭР ҮКИ
НЭМҮКИ КҮЗБАРХЭР
ТИСАЙТ ИЖҮҮГҮҮТӨШТХ

WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээз

Адыгейим и Лышъхъэ афэгушуагъ

Кэлэеңгэджехэу үкіи гэсэнүгъэм ыльзеныкъокэ Ioф зышъехэу гэхъэгъашуухэм къафэккуагъэхэм республикэм и Правительствэ зычлэт Унэм тыгъуасэ щафэгушуагъэх.

Адыгейим и Лышъхъэу Күумпыл Мурат Ioфтухабзэр кызызэуихизэ кэлэеңгэджехэм и Мафэ епхыгъэ мэфэкъэу блэкъигъэмкэ зэкэ кэлэеңгэджехэм үкіи егъэджэн Ioфым иветеранхэм къафэгушуагъ.

«Зэкэми шу альэгъурэ кэлэеңгэджехэр ялагъэх, ахэм яшуагъэ къаклощтыгъэ сэнаушигъэу ахэлтым хэхъонымкэ, шынэгъэм тапэкэ Ioф гээнэфагъэ щагъотынам ялэхуунымкэ. Тигъэхъагъэхэр бэкэ зэлэтигъэхэр тэзъэджаагъэхэр ары, джащ

пае кэлэеңгэдже сэнхятыр анах мэхъанэ зиэхэм ренэу зыкэ ашыщу къэнэжьы», — къылыагъ Күумпыл Мурат.

Республикэм и Лышъхъэ джащ фэдэу хигъэунэфыкыгъ джыре гэсэнүгъэм хэхъоныгъэ юшнымкэ, кэлэеңгэджехэм рэ кэлэцфыкы ыгыыпхэм аутхэмрэ мэхъанеу ялэм зыкыыстынымкэ хэгъегуми, республикеми Ioфыши зэраашаэр. Федераль э үкіи шольыр къэралыгъэ проектхэр, лъепкъ проектеу «Гэсэнүгъэр» зыфиорэр

а гухэльхэр ары зыфэлажъэхэр.

Зэрэхигъэунэфыкыгъэмкі, мы аужырэ ильэсхэм республикэм нэбгырэ 3440-рэ зычлэфэшт еджэпли 4, кэлэцфыкы ыгыыпхэм 9 щагъэпсыгъэх, джырэклэ Ioф зышлэрэ кэлэцфыкы ыгыыпхэм Ѣи къапашыхагъ. 2024-рэ ильэсэм ыкіэм нэс джыри еджэпли 5 кэлэцфыкы ыгыыпхэм Ѣи къапашыхагъ. 2024-рэ ильэсэм ыкіэм нэс джыри еджэпли 6 ашышт. Непэ муниципальнэ образование зэфэшхъяфхэм кэлэцфыкы ыгыыпхэм Ѣи къапашыхагъ.

(Икэух я 3-рэ н. ит).

Гэсэнүгъэмрэ медицинэмрэ апай

Адыгейим и Лышъхъэу Күумпыл Мурат Адыгэ Республикаэм и Правительствэ зычлэт Унэм дэжь республикэ, муниципальнэ организациехэм ялыклохэм гурит еджаплэхэм ательтэгъэ автобусыкэхэмрэ медицинэ авто-транспортрэ тыгъуасэ щаритыжыгъэх.

Ioфтухабзэм хэлжэхээх Адыгэ Республикаэм и Премьер-министэрэ Геннадий Митрофановыр, псауныгъэм икъеухумэнрэ гэсэнүгъэмрэ яхыгъэ Ioфыгохэм афэгъэзэгъэ министрэхэр, медицинэ Iэпилэгъу псынкэмкі Адыгэ республике станциемрэ медицинэ тхамыклагъохэмкі Гупчэмрэ япащхэр.

Урсые Федерациим и Правительствэ унашьо зэришыгъэм диштэу сомэ миллион 69,3-м ехъу зуусэ автобус 28-у гурит еджаплэхэм атегъэпсыхагъэхэри республикэм кылэхъагъэх.

Адыгейим и Лышъхъэ псауныгъэм икъеухумэнкі муниципальнэ организациехэм ялофышлэхэм зафигъазээ, коронавирусымкі хэгъэгүм иофхэм язитет зэрэхүйлээм, Ioфхэр нахьшу шыгъэнхэмкі къэралыгъом ишащэ амал гъэнэфагъэхэр зэрэзэрихъэхэрэм ягууль къышыгъ.

«Iэпилэгъу псынкэмцэфхэм зэрарагъэгъотирэ автомобиль 20-у сомэ миллион 78-м ехъу зуусээр республикэм кылэхъагъ. Ахэм реанимобилищ ахэт. Джащ фэдэу

непэ къытлуклагъ. Зэпахырэ узхэм апэуцужыгъэхэмкі ар тищыкIэгъэ дэдэхэм ашыщ. Федераль э гупчэм нэмыкIэпилэгъу кытеты, ахэм яшуагъэкэ Ioфхэр зыпкь идъэтыхэ тэлэлкы. Ауац нэмыкIэпилэгъу цыфхэм медицине Iэпилэгъу дэгъу псынкэмчэхэм къащаатын фае. Поликлиникэхэм аутхэм зэдьрагъаштэу Ioф зэрэшэрэм бэкэ зэлэтигъэшт тиццифхэм япсауныгъи, ящэнэгъи кызыэрэзэтэнэштхэр. Урсые и Президентэу Владимир Путиним мыйзэу, мыйтуу аш фэгъэхъигъэу къылуагъ», — къыхигъещыгъ Күумпыл Мурат.

Коронавирусыр кызэузхэрэм япчагъэ зэрэхахьорэм кытегущыIэзэ, гурит еджаплэхэм очнэу ашеджэнхэм пае зэхъоклынгъэ горэхэр шыгъэнхэ зэрэфаар аш къылуагъ. Зэпахырэ узхэмкэ Ioфхэм язитет нахьшу шыгъэ-

ным пае гурит еджаплэхэм сменитлоу Ioф ашлэн, расписанихэм зэхъоклынгъэхэр афашын зэрэлэцкыщтым еджаплэхэм япачхэр фэхъазырынхэ зэрэфаар Адыгейим и Лышъхъэ хигъэунэфыкыгъ.

Ioфтухабзэм икэух Күумпыл Мурат вакцинэ зыхарагъэльханым мэхъанэшхо зэрилэр, нэбгырэ пэпчь ашкэ пшъэдэкыж зэрихырэр кылэхъагъ.

AP-м и Лышъхъэ ипресс-къулыкъу

Сурэтыр
А. Гусевым
тырихыгъ.

Чынбыгъум и 17-р — гъогу хъызмэтим илофышы и Маф

Адыгэ Республикэм игогу хъызмэт илофышы и ветеранхэу лытэнсыгъэ зыфэтшыхэрэр!

Шуисэнхьат епхыгъэ мэфэкымкэ тышуфэгушо!

Тиджырэ лъехъан экономикэм хэхъоньгъэу ышыщыр, цыфхэм яшылаклэ-псэукэ зыкъызэриэтыштыр, хэгъегури, аш ишъолырхэри ыпеклэ зэрэлтийлэштэхэр бэклэ зэлтийтгъэр автотранспорт гъогухэм язытет ары.

Транспорт инфраструктурэм ипсэолтаклэхэр ильес къэс Адыгэ Республикэм зэрэшагъэлсыхэрэм ыкылэ зэрэшагъэлжыхэрэм яшыагъякэ гъогухэм щынэгъон-

чыу ашызеклонхэмкэ амалхэм ахэхъо, псэуплэхэм ятеплэ нахь дахэ мэхъу, проект зэфэшхъафхэр туризмэми, нэмькэ лъэнэхъохами ашыпхыращих.

Адыгэ им игогу шылдэгээшко зэрахэлтым, опыт бай зэрялм, шынэхъохами ашыпхыращих. Адыгэ им игогу шылдэгээшко зэрахэлтым, опыт бай зэрялм, шынэхъохами ашыпхыращих. Адыгэ им игогу шылдэгээшко зэрахэлтым, опыт бай зэрялм, шынэхъохами ашыпхыращих.

Ныбджэгъу лъаплэхэр, гутиныгъэ фышуиэу шу-

зэрэлажьэрэм, къыхэшьухыгъэ иофым шъузэрэфэшылкэем афешл тхъашуе гээлээ шъотэлэ. Псауныгъэ пытэ, щылаклэ-псэукэ дэгүү шъулэнэу, Адыгэ ими, Урысые алаа шъулофшэн гъехэгъаклэхэр щынэгъонхэу шъуфэтэлэ!

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу, Урысые политикэ партиеу «Единэ Россием» и Адыгэ шъольыр къутамэ и Секретарэу Къумпыйл Мурат

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Палъэм къыпэу зэштлахы

Гъогухэм язытет бэклэ ельтигъэ шъольырим щылаклэу ильтиштыр, зеклонымкэ щынэгъончъэу щитыштмэ, псэуплэхэм уадэсынкэ лэрлифэгъущтмэ, зеклохэмкэ клоцлэштмэ.

Мы зэпстэури зэштлахы эхуным пае мэхъанэшко ял гъогушхэм яоф зэрэгэцаклэхэрэм, къэралыгъо программэхэу шъольырим щыпхыращыхэрэм. Аужыре уахтэм нэрильэгъэ Адыгэ им игохүрэй чээзү-чээзюу зэрагъяклэжхэрэр, аужыре шапхъэхэм атетэу къэу зэрэштыххэрери. Ашкэ лъепкэ проектхэр іспылэгъушуух. Мыщ дэжым къыхэгъэштэгъэн фое къэлэ псэуплэхэм ямызакъоу

чылагъохэм якыулэхэрэм анаэ атырагьетынэу Адыгэ им и Лышхъэу шынэхъохырь къызэригъеуцурэр.

Гүчилгээ пае, гъогухэм афэгъэхыгъэ лъепкэ проектын ишъуагъякэ Кошхъэблэ районым гъогулахытфым гъэцэлжын иофшэнхэр къашауях. Лъепкэ проектэу «Шепхъэштлахы адиштэрэ гъогу щынэгъончъэхэр» зыфиорэм къыхиубытэу шъольыр автотранспорт гъогу

«Къуаджэу Блащэпсынэ екулэр» зыфиорэм илахъэу километрэ 1, 474-м сомэ миллион 12, 4-рэ

зытефэрэ гъэцэлжынхэр щэклох. Мы Iахъэм социальнэ мэхъэнэ ин и — я 5-рэ еджаплэу Къош Алый ыцэ зыхырэм щынэгъончъэу екдолтэгъэнэм пае. Кошхъэблэ гъогуш-гъэцэлжын гъэлорышаплэр ары иофшэнхэр зэшлэхыххэрэр. Гъогухэм яшынкэ аужыре шапхъэхэм проектын къыдыхъэлтигъэхэр агъедхээз ар агъэцэлжы.

«Асфальт-бетон зэхэгъэхыгъэу дгъэфедэштыгъэм ельтигъэмэ, джы гъогур зэрэдгъэцэлжыре псевальхээр нахь пытэх, гъогу шъхьашьор нахь пырклю-сырклю зэрэххурэм ишъуагъякэ автомобиль щэрэххэр нахь щыцланлэхэрэп,

пытэу зэхэзигъэпкээрэ битумнэ зэхэшыхъагъэм ыпкэ къыкылкэ нахьыбэрэ зэхэмзэу ыкы дырэмыцэнльэкэу тельшишт», — кылолтаг «Адыгэгавтодор» зыфиорэ хъызметшаплэм гъогухэм ягъэцэлжынрэ яыгынрэклэ иотдел ишацэу Роман Верзуновым.

Палъэу агъэуцугъагъэм намыгъэсэу лъепкэ проектын хэхъэрэ шъольыр проекти «Шольыр ыкы чыпэ гъогу зэхэгъэпхээр» зыфиорэм тетэу Кошхъэблэ районым гъогу Iахъэхэр 2022-рэ ильесим намыгъэсэу щагъэцэлжыхых.

Зиггүгъу къэтшыгъэм нэмькэу мы ильесим джащ фэдэу джыри гъогу

Iахьтфым ягъэцэлжын аухынэу агъэнафэ. Ахэр: 1 километрэ хъурэ Iахъэу «Кошхъабл — Соколов» зыфиорэм щыщир, къутрэу Свободный Труд еклоу километрэ 1,4-рэ хъурэр, «Мыекуапэ — Джаджэ — Псыбай — Зеленчукская — Карабаевск» зыфиорэм щыщ километрэ 1,2-р, псэуплэу Унэркъом еклоу метрэ 600-р.

Зэклэмки 2022-рэ ильесимкэ агъэнэфэгъагъэм щыщэу 2021-р имыкызэ Кошхъэблэ районым щагъэцэлжынэу агъэнафэрэр гъогу Iахъи 5-мэ якилометри 5,68-рэ. Иофшэнхэм зэклэмки атефэштыр сомэ миллион 66-рэ. Ахэр мы ильесим ыкыдэм къауихых.

Хъадагъэхэм тащизфэжъугъэсакъыж!

Хъадагъуужыкъое къоджэ псэуплэм и Имамэу Гъонэжыкъо Налбий зэпахыре узэу коронавирусым зыкъызэриэтигъэм ыгъэгумэкIэу цыфхэм зафегъазэ.

— Ковидым зызэриушьомбгүрээр къызхэкхээрэм эзэу ашыщ тизекулахэхэм тизэрафэмисакъырэр. Цыфхэр жуугъэу зыщизэрэугъоихэрэ

джехухэм, ешхэ-ешхохэм, анахыбэу хъадагъэхэм узыр щызэпахы. Шыпкэ, хъадагъэр зэклэми зэдэтилоф, къин зилэм дэтэлти хабзэ. Ау мы уахтэ эпидемиет изытет къызыдхэхэлтигъэхээ, тизэхахъэхэр нахь маклэштынхэ фое. Нэшхъэгъор зыдэт щагухэм шуузыдахъэхээ нэгүүхор зылжжүгъэль, дезинфекции зэрэшхэхэр ахэм адэххэр жуугъэфедэх. Анахь шхъаэр — купишхоу шуузеэхэтэу тхъаусыхакло шуумыкло, охьтэ

гъэнэфагъэкэ ىлэубытыныр зэлтижъугъэгъэу, — кыыуагъ Гъонэжыкъо Налбий.

Джащ фэдэу, Имамым бзыльфыгъэхэм зафигъазээ, купэу унэм щызэрэмынгъоинхэу, затырауубээ афамыгъенэу къялъэлгүй. Амал зэрилэхээзэрафэтхъаусыхагъэхэм тетэу къыдэхъялжыххэм нахьышу. Тэ тызфэсакъыжымэ, Алахъэр къызэрэфэсакъыщтыр аш хигъеунэфыкыгъ.

Іашынэ Сусан.

Адыгейим и Пышъхъэ афэгушIуагъ

(Икінші).

«Къэралыгъом ипащэу Владимирил Путиним пшъерыль зэрафишилгъэм тетэу хэгъэгум и Правительствэ шъольырхэр игъусэхэу, партиеу «Единэ Россиер» къыхэлажжээз, игъекиотыгъэу еджаплэхэм, анахъэу къуаджэхэм адэтхэм, гъецэкіэжынхэр яшылпэгъэнхэмкээ ильэситф программэр къытэхъязырыгъ. Адыгеири а программэм чанэухэлажжэ. 2026-рэ ильэситм нэс республикэм иеджаплэхэм ашыщыбэхэм гъецэкіэжын юфшэнхэр ятшылпэцтыгъ», — къыхигъэштыгъ Къумпыл Мурат.

Аш нэмэйкүй кызызэриуягтэмжийн, илъэсэү иктыгьэм къоджэ еджаплэхэм атэгьэпсыхъягтэй муниципалитети 7-мэ «Точки роста» зыфиорэм фэдэ гупчэ 15 ашагтээпсыгъ. Мы илъэсым юныгьом аш фэдэ гупчэ 24-рэ джыри кызызэуяхыгъ. 2024-рэ илъэсым ыкэм ехбултэй ахэм япчагтэй 100-м насышт.

Физкультурэмээр спортымрэ альэнькьюкэлэджаплэхэм мыль-кумрэ техникимрэклэ ялофхэм язынет нахыншу шыгъэнымкэлофшэнэлр лъэклатэ, гъэсэнгъэм епхыгъэ цифрэ амалхэр къызфагъэфедэх. Шъольыр проектэү «Успех каждого ребенка» зыфиорэм тельягтагъэу гъэсэнгъигъэ тедзэ ягъэгтотыгъэним пае чыпраклэхэу 4485-рэ щылэхъугъэ. Ахэм анэмыкэу инновационнэ площадкэ заулэ, кэллэццыкү технопаркэу «Кванториум» зыфиорэр, мобильнэ «Кванториумыр» щылэхъугъэх. Сэнаущыгъэ зыхэль кэллэццыкүхэр къыхэгтээщыгъэнхэмкэлыкыл ахэм Испытэту ятыгъэнимкэлэ республикэ гупчэу «Полярис-Адыгея» зыфиорэр, республикэ модель гупчэр тиэхъугъэх.

«Сәнауышыгъэ зыхэлт кілә-
цыкlyхэм loф адәшlәгъеним-
кіл Адыгейм loфэу щагъеца-
кірэм тырыгушон тльэкъишт.
Шъольырхэу а лъэнүкъомкіл
анах гъехъагъэхэр зышыгъэ-
хэм, сәнауышыгъэ зыхэлт ныб-
и шырхом аты
гъэлессыгъэнхэм
пае сэнхъят гъэ-
нэфагъэм фе-
гъэджэгъэнхэм
тельитэгъэ loф-
шlэнир аышаз-
шуахы.

жыккэхэм ієпүізгү ятыгъэным-кіз зиоффхэр анах дэгүхэм тахальытэ. Мы ильэсүм кізледжаклохэм яамалхэм нахь зягъэушъомбгузгъэным тегъэспсыхъэгъе іфшізным шуагъэу кытырэм тельтиатгъэу республикер я 19-рэ пунктым нэсигыг: хэгъэ-

гум ишъольтырхэх
хэмэ, я 25-рэ ч
Кыыблэ федерал
рыимрэ Темир-Ка
нэ шьольтырыимрэ
азыфагу а лъэн
гейм апэрэ чылт
— кыыуатъ Кым

Республикэм
анахъэу аналэ
дзагъэр районх
джэхэр зэрафим
гъэзыжыгъэнэр
сым Адыгейм иер
ллэегъэджэ ныбж
юфшэн щарагъэ
цыкly ыыгыпIэхэ
нэбгыре 30-мэ.
«Къодже кIэлее
Iорэм кыыдыхэлт
публикэм икъод
хэм кIэлэегъэджэ
27-рэ аlyхъагь.

Ашпъэрэ клас-
схэм арысхэр
педагогикэм
ишъэфхэм алъы-
гъэлэсигъэнхэм
пае сэнэхьат гъэн-
нэфагъэм фе-
гъэджэгъэнхэм
тельтытэгъэ Ioft-
шIеныр ашызэ-
шIуахы.

A black and white photograph showing a group of approximately ten people seated around a long conference table. They are all wearing white surgical-style face masks. The individuals are dressed formally, with men in suits and ties and women in blouses and jackets. Nameplates are visible on the table in front of each person, though the text is not clearly legible. The setting appears to be a formal meeting or conference room.

оным» Гъэсэнгъэмкіэ и Гъэло
рышлаплэ ипащ.
Джащ фэдэу 2021-рэ ильэсүү
егъэджэн юфымкіэ анахь гъэ
хъэгъэ инхэр зышыгъэ кілэлэ
егъаджэхэм шүхъяфтынхэр
афэгъэшшошгъэнхэм тегъэпсы
хъэгъэ зэнэкъокъум теклоньзэр
къыицдээзыхыгъэхэм афэгушуа
гъэх. Федеральнэ шүхъяфтынэу
сомэ мин 200 хъурэр афагъэ
шьошагь Анета Литвиновам —
къалэу Мыеекъуапэкіэ лицееу
N 8-м икілээгъадж, Къадыр
Фатимэ — къалэу Мыеекъуапэкіэ
лицеен N 19-м икілээгъадж
джащ фэдэу Тхъайцыиф Фатимэтэ
— къалэу Мыеекъуапэкіэ гурьт
еджаплэу N 11-м икілээгъадж.

Зэнэкъокъум илауреат хъу
гъэх Екатерина Нагибинамрэ

Оксана Качановамэрэ — Джеджэ районымкэ гурыт еджаплэу N 7-м икіләеғъаджэх, Елена Юндинар — къалэу Мыекъуапекэ лицеев N 34-м икіләеғъадж, Русских Игорь — Мыекъопэ районымкэ гъесеныйгэ зыщарагъэгъотырэ гупчэу N 2-м икіләеғъадж, Юлия Базаевар — Мыекъопэ районымкэ гъесеныйгэ зыщарагъэгъотырэ гупчэу N 1-м икіләеғъадж, Виктория Шабалкинар — къалэу Мыекъуапекэ гурыт еджаплэу N 2-м икіләеғъадж. Зэнэкъокъум щатекуягъэхэм федеральне шүхъафтынэу сомэ мин 50-рэ зырыз къаратыгь. Мы Йофтхъабзэм хэлажъэхэрэм къафегушшозэ, республикэм и Лышхъэ къыхигъещыгь кіләцікыкүхэм ягъеджэнкэ, кіләеғъаджэхэр гъэхъазырыгъэнхэмкэ, республикэм гъесеныйгъэр зэрэщыизхэщаагъэм джыри нахъ хэхъоныгъе егъашыгъэнхэмкэ шүхъафтынхэр къызыфагъэшшошагъэхэм яшшэнныгы, якууйайныгы, ялепэсэненыйгы мэхъянэшхо зэряр.

«Адыгейм гъэсэнгъэмкі э
лофхэр зэрээзэхшагъэхэм
шуяащыц пэпчь илахышко хе-
шыхъэ. Шъолсэу шъосэло лофи-
шхоу зэшшохъухырэм пае. Та-
пекіл бэкэ тышущэгугыы, шъоц
фэдэ цыиф ӏепэласэхэр рес-
публиком ишყылагъэх. Шъигзэ-
хъагъэхэм шъуакыышмыуцу»,
из цитаты Камалы Мурат

— кызыгуль Күмпүл Мурат.
Мы йофтхъабзэм джащ фэдэу
хэллэжьагъэх Адыгэ Республикаэм
и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхъаматэу Владимир Нарож-
нэр, Адыгэ Республикаэм гъес-
ныгъэмрэ шлэнгъэмрэкі ими-
нистрэу Клэрэштэ Анзаур, гъес-
ныгъэм игъэорышлаплехэу рай-
онхэм арытхэм ялешхъэтетхэр
ыкыл ялыклохэр. Ахэри джащ
фэдэу клэлэгъаджэм и Мафэу
блекыгъэмкі мы йофтхъабзэм
хэлажьехэрэм къафэгушуагъэх,
ялофшлэнкі гъехъэгъаклехэр
ашынхэу къафэлъеуагъэх.

Икімдегін Адыгэ Республикасының
и Лышхъэз эшсәнлыгъем иль-
ныкъо зәфәшхъафхәм япхыгъе
юфыгъохәу кәләегъаджәкхәм
иъю альәгъүхәрәм ядәүлтү ыккى
министрәм ахэмкѣ пашырылъ
заулэ фишыгъ.

*АР-м и Лышъхъэ
ипресс-къулыкъу*

Интервью
Сурэхэр А. Гусевым тыри-
хыгъэх.

Адыгэ Республика и Шысьхъэ и Указ

Дин мэфэкхэр 2022-рэ ильэсүм зыхагъэунэфыкыцьштхэм ехылдагь

Адыгэ Республикаем и Законэу «Мэфэк мафэхэмрэ шіэжь мафэхэмрэ яхылғагъ» зыфиорэм ия 2-рэ статья диштэу **унашьо сэшы:**

2022-рэй ильясмын дин мэдэхийнхээр мыш фэдэ
мафэхэм хагтсаны эфикацыйнхэу гээнэфэгъянэү:
1) Бирамыр — жъоныгъуаклэм и 2-м;
2) зидунай зыхъожьгъэхэр агу кызыща-
гъэккыжырэ мафэр — жъоныгъуаклэм и 3-м;
3) Къурманыр — балзагчлум и 9-м.

**Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэу
Къумпыл Мурат**

Адыгэ Республика́м хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутат мандатэу
хъугъэр кандидатхэм яспискэу Урысые политикэ партиеу «Единэ Россием»
и Адыгэ шъольыр къутамэ къыгъэльэгъуагъэм хэхъэрэ
кандидатэу Широкова Наталья Сергей ыпхъум етыгъэним ехъыллагъ

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу Любченко Елена Юрий ыпхъум исполномочиехэр ипълъэм къыпэу зэргийтэйлъыжыгъэм епхыгъэу, Урысые политиќе партииу «Единэ Россием» и Адыгэ шъольтыр къутамэ иполитсовет и Президиум 2021-рэ ильэсым чъэпьюгъум и 1-м ышыгъэ унашъор Ыаубытыпъе къызыфишызэ, Адыгэ Республикаем и Законэу 2005-рэ ильэсым шышъхъэум и 4-м аштагъэу N 351-р зытетэу «Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехыыллагъ» зыфиорэм ия 89-рэ статья диштэу Адыгэ Республикаем хэдзынхэм-кло и Гучин комиссие унашъор ишчигъ.

Адыгэ Республика́м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутат мандатэу нэкл хъугъэр кандидатхэм яспискэу

Урысые политикэ партиеу «Единэ Россиэм» и Адыгэ шъолыр къутамэ къыгъэльэгъуаъэм хэхъэрэ кандидатэу Широкова Наталья Сергей ыпхъум (N 1, шъолыр купэу N 15-p) етыгъэнэу.

2. Мы унашор республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеймрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къащыхеутыгъэнэу.

Адыгэ Республикаэм хэдзынхэмкээ

и Гупчэ комиссие и Тхъаматэу Н. А. СЭМЭГҮ
Адыгэ Республикаем хэдэзынхэмкэ
и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХЬАЦІАЦІ
къ. Мыекуяапэ,
чъэптыгъум и 15, 2021-рэ ильяс
N 142/722-7

ІофтшІэнныр щынэгъончъэу зэхэшгъэныр

Адыгэ Республикаанкъэ социальнэ ІофтшІэн зэфыщтыкъэхэр гъэорышгъэният фэгъэзэгъэ лъэнныкуущ комиссиям джырэблагъэ зэхэсигъо илагъ. Ар зеришагъ АР-м ІофтшІэннымкъэ ыкчи социальнэ хэхъоныгъэмкъэ иминистрэу Мирзэ Джанбэч.

Іофтхъабзэм хэлэжьаа ёх юфшІэн языгъэгъотыхэрэм ыкчи професиональнэ союзхэм яреспубликэ объединениехэр.

Зэхэсигъом ипзуулэ Урысые зэнэкъокью «ІофтшІэн» къаухумэгъэнымкъэ организацые анахэдгүр» зыфиорэм иедзыгъо «Гъэхъагъэр ыкчи щынэгъончъагъэр» зыцэм я 2-рэ чырпэр къышыдээзыхыгъе АО-у «Газпром газораспределение Майкоп» иллыкто АР-м ІофтшІэннымкъэ ыкчи социальнэ хэхъоныгъэмкъэ иминистрэу Мирзэ Джанбэч фэгушуагъ. Мы зэнэкъокью Урысыем ит организацые 6457-рэ хэлэжьагъ.

Апэрэ Іофтгъо зыхэпльягъэхэр республикэм гъэсэнгъээм ыльянкъокъэлоо ыоф щызышгъэхэрэм

социальнэ Іэпилэгъо арагъэгъотыхэрэр ары. Ашкытегущыагъ АР-м гъэсэнгъэмрээкъэ иминистрэ игуадзэу Евгений Лебедевыр. Программэу «Къоджэ псу-пэхэм ыоф ашызышгъэхэх къэлэгъаджэхэр» зыфиорэм, ныбжыкъэ специалистхэм Іэпилэгъу зэрафхъухэрэм, псууплэхэм арьтэу ыоф ашызышгъэхэрэм япчагъээ проценти 5,8-рэ хэхъуагъ ыкчи ар нэбгырэ 2600-м ехү. ІофтшІэн пэхэхэй псууныгъэм зэрар езыххэрэм альтхэ нэбгырэ 2677-мэ хэушхъяфыкъыгъэ ахьщэ тынхэр, зыгъэпсэфыгъо мафэхэр, лэжэпкъэ инхэр аратых.

ІофтшІэн ыоф шхъаалэу зэхэсигъом къышаалтгъэхэм ашыщ 2020-рэ ильэсийм республикэм ІофтшІэн ыоф шхъаалтгъэхэм ыкчи амалшхуухэр ашкъэ зэрахьагъэхэм язытет. АР-м ІофтшІэннымкъэ ыкчи социальнэ хэхъоныгъэмкъэ иминистрэ игуадзэу Ирина Ширинам къышэ-

риуагъэмкъэ, аужырэ ильэситфим ІофтшІэн пэхэхэй фыкъоныгъэу хахырэм япчагъэ нахь макъэ мэхъу. Ашдаклоу, 2020-рэ ильэсийм республикэм ирганизацихэм щынэгъэ чылгэхэм арьтэу ыоф ашызышгъэхэрэм япчагъээ проценти 5,8-рэ хэхъуагъ ыкчи ар нэбгырэ 2600-м ехү. ІофтшІэн пэхэхэй фыкъоныгъэхэр сидыре лъэнкъокъи анахыбэу алтыатагь (процент 38,1-рэ).

ІофтшІэн пэхэхэм фыкъоныгъэхэр къашымыгъэхъугъэнхэм, шапхъэхэр амьукъонхэм афэш Къэралыгъо инспекцием икынгъэ ильэсийм улпъэлкүн 409-рэ зэхишагъ, іенатэ

нэфыгъ. Аш щыщэу 39-р Мьеекъуалэ иофтшІэн пэхэхэм къашыхувгъ.

Гъогу-транспорт хуягъэшгъэхэм щахахырэ фыкъоныгъэхэр сидыре лъэнкъокъи анахыбэу алтыатагь (процент 38,1-рэ).

ІофтшІэн пэхэм фыкъоныгъэхэр къашымыгъэхъугъэнхэм, шапхъэхэр амьукъонхэм афэш Къэралыгъо инспекцием икынгъэ ильэсийм улпъэлкүн 409-рэ зэхишагъ, іенатэ

зыыгъ нэбгырэ 337-мэ административнэ пшьэдэкъыжъэу сомэ миллионы 4 фэдиз арагъэхыгъ.

Министрэу Мирзэ Джанбэч къызэрхигъэшгъэгъэмкъэ, республикэм ІофтшІэн ыкчи щынэгъончъэу щызэхэшгъэният ыкчи фыкъоныгъэхэр нахь макъэ шыгъэнхэм фэлорышгъэрэ ыофыгъор, ІофтшІэн пэхэхэм ашыгъ амалхэм зэралыгъэхэрэр талэгъи агъэлгэшагъ.

Зэхэсигъом къышаалтгъэ-

хэхъуашаалтгъэхэр аштаацэх, ашкъэ къэбарыр афэгъэзэгъэ къулыкъухэм алъагъээсигъ.

Джащ фэдэу социальнэ-ІофтшІэн зэфыщтыкъэхэр гъэорышгъээнхэм фэгъэзэгъэ лъэнныкуущ комиссиям 2022-рэ ильэсийм ыоф зэришгэшт плааныр аштагь.

Іашынэ Сусан.
Сурэтхэр Іашынэ Аслылан зэхэсигъом къышытирихыгъэх.

Кіэтхыкыжъаклохэр рагъаджэх

Чыэрпьюгъум и 15-м къышегъэжъагъэу Урысые кіэтхыкыжъинир аублагъ. Апэрэ мэфищым кіэтхыкыжъаклохэр рагъаджэштых. Мьеекъуалэ кіэтхыкыжъаклоу агъэнэфагъэхэм ягъэджэн тыгъусасэ Мьеекъопэ къэралыгъо технологиске университетым щызэхашагъ.

Кіэтхыкыжъаклохэм пшьэрильэу ялхэр къафалотагъэх, ыоф зыщашгэшт объектхэр къара-уагъэх. Ахэр нэбгырэ 300 мэхъух, купищагъо гощыгъэхуу рагъаджажъэх. Пандемии ыпкъ къикыкъэ санитарнэ шапхъэхэр шлокъ имылэу кіэтхыкыжъаклохэм агъецкъэн зэрэфаэр къарауагъ. Омизытет дэгъумэ унэм имыхъэхуу яофтшІэн агъэцакъэм нэхх дэгъо альытагь.

— Республикаанкъэ

псэухэрэр зэкъэ кіэтхыкыжъинир хэлэжъэнхэр пшьэриль шхъаалэу къитфагъэуу. Шыкъэ зэфэшхъяфхэмкъэ цыифхэр кіэтхыкыжъинир хэлэжъэнхэр альэкишт. Анахь зэсагъэхэр кіэтхыкыжъаклохэр унэм къэлонхэшь, упчэхэм яджеуп аратыжъинир ары. Мыильэсийм коронавирусым ыпкъ къикыкъэ. Къэралыгъо фэлорышгъэмкъэ порталым иунэе кабинет ихъанхэшь ежь-ежыгъирэу нахыбэм кіэтхыкыжъы-

ныр агъецкъэнэу тэгүгъэ. Кіэтхыкыжъаклохэр унэм къытуххэхэм кодир къыраожжымэ нахь щынэгъончъэшт, — elo кіэтхыкыжъинир хэштэшт.

— 2010-рэ ильэсийм щыызэгъэ кіэтхыкыжъинир сихэлэжъэгъагъ. Джыри сэ сифаеу сиекъоллагъ, мэхъанэу мы

юфтхъабзэм илэр къызгурэо. Мыгъэрэ кіэтхыкыжъинир нахь псынкъэу зэхэтшэшт, планшетхэр нэбгырэ пэпчэ зэрийгъыщтим ишүаагъэ инэу къэкъошт, — elo урамэу

Чкаловым тет участкэу 34-м ишүаагъэ Беллат Джеберхановам.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Сурэтхэр Іашынэ Аслылан тырихыгъ.

Гъэзетеджэхэм къатхыхэрэр

УЦЫФЫНЫР КЫИН, УМЫЦЫФЫНЫР ПСЫНКІЭ

Болэт Гъучыпсэ Якъубэ ыкъор нэтыхьое лъэпкъ. Икілэгъум къыщегъэжъагъэу ежь илэгъумэ дэгүкіэ къахэлыдыкыщтыгъ. Куп зэрищэнэир, орэд кыыноир, къашъоир сэнаущыгъэ инэу Гъучыпсэ хэлъыгъэх. Ар икалэхэм, икъорыльфхэм къафышинааг.

Зэошкор къызежъэм, хэгъэргүй къэзыухумэштхэм ашыц хүүгъэ. Зыныбжь имыкъою аш хэзигъэхуягъэх клаалэхэм апэ итыгъ. Зэошхом разведчикэу хэтигъ, наградыбэ зиагъэмэ Гъучыпсэ ашыщыгъ. Заор зыщыуцужыщ илъесым, шьобжышко заом къытырищааг, лъэкъо лъэнэйкъор хилхъяаг, ынэ лъэнэйкуи сэкъатнгъэ фэхъуугъ. Заом къызекъыжым, Ханскэм дэт тракторист курсхэр къуухынхэу kуягъэ. Клэлэгъаджэу езыгъэджэштимыгъ къызэриоштыр ымышшэу клаалэм ылашхъе къызеуцом риуагъ: «Тракторист курсхэр къесыухынэу сыйфай, механизатор сэнэхъатым юф рысшшэшт. Летчикэу Мересьевым лъэкъуиту илагъэ, ау аш ошьогум тетэу иофшшэн ыгъэцакъэштгъ. Сэ зы лъакъо си!, чыгум ситетэу хэгъэгум сыйфэлжэшт». Дэгүкіэ курсхэр Гъучыпсэ къуухи, чылэм къызекъээжжым тракторым тырагъэтысхъяаг, анахь дэгъуюю иоф зышшэрэмэ апэ итэу, пенсион энсыгъ. Аш фэдэс илъес пчагъэм «отпуск», больничнэри зыфеплоштхэр егъашшэм илагъэхэп: иофшшэн фэшшыпкъяаг, сид лъэнэйкъоки адэрхэм щысэтехыпэ афэхъуущтыгъ. лыблэнагъэ зэрихъяаг. Чылэм иныбжъыкхэм ашыц

горэ игъогу дэуцохыгъэмэ, Гъучыпсэ зэришалэти, ар зэрэмтэрезыр гуригъяоштыгъ. Гъучыпсэ ренэу ыоштыгъ: «Уцыфыныр кыин, умыцыфыныр псынкіэ». Непэ къызынэсигъэм а гүшилэхжыр цыифхэм къахэнагъ. Республика къинкъихэу хъизмэштаплээм икъэлэтийн зэрэклорэр зууплэкунхэу районым къакъоштыгъэхэм агъешлэгъою Гъучыпсэ еплыхэ зыхыкъэ, ахэм тхаматэм ариоштыгъ: «Гъучыпсэ нэтыхъуаехэм я Мересьев». Пенсион зэкю ужым, тхаматэм дэжъ чахын риуагъ: «Сэ джы езгъажъу унэм ситысхъажыныр емыкъу, кум сижкугъэтысхъи сишшугъэ къэзгъякло хъизмэтым юф щысшшэшт». Анахь тхаматэшхоу щытхэм Iyakli—шыкъи Гъучыпсэ къафигъотищтыгъ. Хабзэмкээ зэрэхуухъэм фэдэу, иунагъоки хъупхъяагъ: бывымхэр илагъэх, ишагу чэтхэо фермэм фэдэу щагбууухэр дизгъяэх.

Гъучыпсэ заом къызекъижым, Бжыххээкъоежжым щыщэу Пчэнэшьуаумэ япшъашьэу ежь фэдэу хъупхъэу, гуклэгъушко зыхэл бзылъфыгъэ къоданэ ныбжыкъэ дахэу Цацэ къыщагъ. Янэ хильхъэгъэ шэн-хэбээ дахэм, гуклэгъу иным бзылъфыгъэр джыри нахь дахэ яхуулэштгъ. Гъучыпсэрэ Цацэрэ сабынтиф

Сурэтим итхэм агузэгур Болэт Цац.

зедаплугъ. Акъохэу Аслъани, Гъэфури, апхью Светлани, Гъучыпсэ икъорэльф-пхээрэльфхэу Астемири, Джэнэти, Фариди, Шамили, Рэшьди Гъучыпсэ ишыкъи—Iyakli эхэр къахэнэх. Оредыю бэлахых, къэшшувакло; зэмьлэзүхътэо Иэмэ-псымэхэм къаригъэлонэу искуствэхэмкээ еджаплээм щеджагъ Астемир, анахь къэлэгъэдэж дэгъуюю Ацуумыжь Шамсээт талант зыхэл клаалэм шэнэгъэ куу къыритыгъ. Цыфыр зыгъэдахэрээр ишэн, ихабз, ицифыгъ, а зэпстэури Цацэ хэлъыгъ. Чылэм къызы-

дэхъагъэм къыщегъэжъагъэу Цацэ шэнэу къыштэгъагъ мазэм зэ, мэфэку мафэм, сымаджэу чылэм дэсхэм алтынпэлэнэ. Шхын кэштэгъо стырым хъакурыжъэ хъалыгъу фабэр игъусэу, аш къуаер, щатэр акыгъуухъэу сымаджэхэм Цацэ афихыщтыгъ. Ежь kуяачэ фэмыхъун хъумэ ипшъашьэу Светэ Iэпилэгъу фэхъуущтыгъ. Цацэ щэлэфэ а хабзэр хинагъэл. Къуаджэм пщерхъакло Iазэхэр дэсигъэх, ахэм гүусэгъу афэхъу, Цацэ цыифхэм япшэрихъакло хъупхъэ хъульгъагъэ.

Нэтыхъуае Щариф ыцлэу бзыльфыгъэ чан хъупхъэ дэсигъ. Ошшэ-дэмшшэу аш ынэхэм амьтэгъужъэу хъульгъэ. Щарифэ ыкъоххэм, илахылхэм зэрашэллэжын ашоигъуагъ, ау ежь иунэж икъинеу фэягъэп. Хъаблэр зэхэгүщшэжы, аш анаэтырагъэтинеу рахуухъагъ. Хъульфыгъэхэм къымафэм пхээу ыгъэстийштыр къыфащэштыгъ, ар къакъырым фычалхъажыщтыгъ. Бзыльфыгъэхэм яунэгъюю Iофшшэн зэрашэштим фэдэу, чэзыур зытефэрэм Щарифэ ифэо-фашшэхэр агъэцакъэштгъэх. Къымэфэ чэшчим имашо мыкъосэним пае ихъаку пхээтэкъэжъ ралхъажыщтыгъ. Зыки къыхэхкыгъэп ышхын иунэ имылтэу. Цацэ Iофышэ зыдэкъим, бзыльфыгъэу шьофым Iофшшызышшэхэрэр къыугъоихи ариуагъ: «Дунээ нэфыр зымыльэгъуухъырэ Щарифэ ихъаблэ тес цыифхэм зэнэмэсъжъэу алыгъ. Ахэр тэ къытхэтхэу шьофми Iофшашшэ. Тэри а бзыльфыгъэ насыпнчээм Iэпилэгъу тыфхъуунэу къыттефэу сэлъытэ» — ыуагъ Цацэ. Джащ къыщегъэжъагъэу зэкэ чылэм дэс бзыльфыгъэхэри хъульфыгъэхэри зэдэлжэхээ, Щарифэ идунийхъожыфэ, цыифхэм алыгъыжыгъ. Джауштэу Цацэ бэмэ гуальтэу, гуклэгъушко хэлъеу щытыгъ. Аш шлоу ышшэгъэ постэури, ишхъэгъусэ Гъучыпсэ иллыблэнагы, зэфэдэу нэбгыриттум ахэлтэгъэр лъэуж дахэу цыифхэм къахэнэжыгъ.

**ХЬАХЬУРЭТЭ
Светлан.**

Нэтыхъуай.

Лъэпкъ шхыныгъохэр

ТИШОЛТЬЫР КЫЗЭРАШЭЖЫРЭМЭ ЯЗ

Бэмэ Адыгеир къушхъэхэм, псыхъо чъэрхэм, мэз бырабэхэм арапхы. Ау щылэх тильэпкъ шхыныгъохэмкээ ар зыгу къэкхэри.

Адыгэ къое хъалыжъом даклоу, аужырэ илъесхэм анахь цээрэйо хъугъэ тхъацууххэхэм ашыц щэлэмэ зэтекъир. Адыгэ къуаджэ пэпчь аш цэ зэфэшхъяф щыри. Зыхэм «зэтекъ», ятлонэрэмэ «зэтепшыкъ», ящэнэрэмэ «зэтечъ», адэрхэм «хъалыжъо плуакъ» palo.

Адыгэ лъэпкъ шхыныгъо постэумэ афэдэу, зэтекъир зыхэпшыкъызъэр гомылэхъэ къызэрихъо, ишыкъи Iэшшэн. Аш хэхъаштхэ псыр, хъаджыгъэр, щыгъур ыкъи тигъэгъээ дагъэр хэтрэ бысмыгуаши ипшэрихъаплэ ригъотэцт.

— Ары, ишиын къызэрихъо дэд. Ay, ишиукъэ тхъацур зышихээри ѢыIэх. Ар нахь Iужъоу мажъэ. «Тэбэ зэтет» зыфаюрэм ехъыцыр мэхъу. Ar анахъэу зикласэхэр нэжъ-Иужъхэр ары. Щэкъэ ашIэу зыIохэри къахэкъых, ау сэ псыкъэ пишгъэр нахь къыхэсэхы, — ио къуаджэу Аскъэлае щыщ бысмыгуащэу ГъукIэлI Нэфсэт.

Зэтекъим ишынкээ дагъэм мэхъанэшхо ил. Аш ишуагъэкъэ щэламэр зэтекъи мэхъу. Плуакъэу фыгъэ тхъацум ар щафэ, нэужым зэкюцагъэчэрагъо ыкъи икъеркэу афыжы. Аш фэмыйдэу зым ёчын-пэлээм зэф пчагъэхэр зэтэзийхъэхэри ѢыIэх, тхъацу зэпъызбэкъгъэхэр зэдэгъэчэрагъохэри къахэнэх. Джащ фэдэу дагъэу тхъацум щафэштимкэ шхъадж нахь игунэсир къыхехы.

— Тхъуужъожыгъээр дэзилъхъэхэрэр ѢыIэх. Нахыбэмкээ ахэр зиунэ гъэц Ѣызезыхъэхэу, ежъ-ежырэу тхъуугохэрэр ары. Ay непэ аш фэдэхэр макъэ. Тыгъэгъээ дагъэр нахь IэшIэх, — къеIуатэ ГъукIэлI Нэфсэт.

Зэтекъир ижърэ шхыныгъо аудыгэ пщерхъаплэ пэпч щагъэхъазыры. Аужырэ илъесхэм унагъохэм къарыкъи тучанхэм ащащэ хъульгъэ, цыфыбэм шхаплэхэм, ресторонхэм ащаагъажъэ. Шхын постэуми къякъу, анахъэу стырыпсхэм адашхы. Ау адыгэ зэтекъ шыпкъэ, зэтэтийоу, дышшэ-псышьюо кэгъэжъыхъагъэм непэ уз-

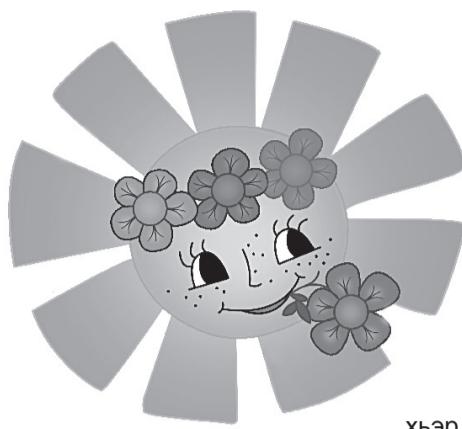
щецкъэн плъэкъищтыр адыгэ чылагъохэр ары. Ахэм ашыщыбэм ар джыри хъакуя ѡгажъэ.

— Пхээ машIокъэ гъэжъагъэр нахь IэшIоу постэумэ ало, сэри адесэгъаштэ. MashIom исэ пыттым фэд. TiцIыкIугъом тянэ тэри бэрэ зэтекI тфиши ѢыIэхыгъэ. Щагум дэтыгъэ хъакумкээ ыгъаажъэштыгъэу къэсэшIэжъсы, — игупшишэхэмкээ къыддэгуащэ ГъукIэлI Нэфсэт.

Щэламэр плъитэшунэу къызэтекъим, изэптихъыгъом зэпъыкъи макъэ къыпэлукъим — зэтекъир дэгъуюо жъягъэ. Ар зэхэзыхъыгъэу, зэ зууплэкунхэу адыгэ щэлэмэ зэтекъим ишшүгъэ ѢыIэхыгъэ. Зуупшэрихъы зышшоигъохэм апай:

Псы мл. 200-м тэфэу хъаджыгъэ грамм 500, ѢыIоу зы Ѣайджэмших, дагъэ.

АНЦОКЪО Ирин.

ТЫГЪЭНЭБЗЫЙ

Гъэжъый

Гъэмэфэ-бжыхъэ охтэ зэблэ-кыгъом ыуажылокъе, фэбэ голгэту мафэхэу тыгъэр зыщыца-къэштыгъэри тэклү lyklotygye-хэу, бжыхъэри тынч дэдэу, ицыхъэ зытэлъяжъэу кытфэко. Еланэ дунаир къэучыытэгъэу, оох шабэхэм ехыжъягъэхэу зэпну ямылэу, мэфэ реным е чэц реным къещхэу, шыблэми пчыкъеми дунаир агъекутэжъэу, жыбыгъэ «шххэ псынкъеми» зихъумэ-зильэу, тэд щыльи щыни ыуухыпкъеу зыритэхъухээз бжыхъэ шылыкъем зыкъите-гаша...

Мыгъэрэ бжыхъэгъэр гъэрекло-рэм фэдахэп: джы нахь зыгъэ-гусалэу, тыгъэри фэмакъеу, жышино чынъеми нахь кытфы-ригъешлэгъэмэ, гъэрекло бжы-

хъэр шабэу, гъушъэу, тыгъэпсэу, голоу зыпк итэу тыгъэгъэзэ — алэрэ кымэфэ мазэм нэс, куагъэ. Мы ильэсийм бжыхъэр нахь зэтэбуэгъэ-зэхэшьё-фагъ, кызыкъухищыр къэшэгъуй. Ауми йонигъо мазэм зэокъышо илагъэп — ооххэмкъе баигъ, анахъэу Мыекуапэ бэрэ къышещхыщтыгъ. Кыыхэкъыгъ гулч урамхэу машинэ зекуаплэхэри зэрхэтэу, куашьокъе уашызеклоним фэдэу, лъэгун-джэм къесэу псыр ашыукоу.

Тызхэт чъэптиогу мазэм иапэрэ мэфишьшым ильэсийм зэкъихэфэрэ гъэжъуер кытфэ-къуагъ: къэфэбагъ, тыгъэр гу-шубзыу; ооххэри жыгъэри гулсэфыгъэх; уашьор къаргъо, жыыр къабзэ, шабэ. Дунаим уеумхы — нахь благъэу зеб-гъепкылэ пшюонгъу. Рэхьат

Н. ДЗЭУКЬОЖЬ.

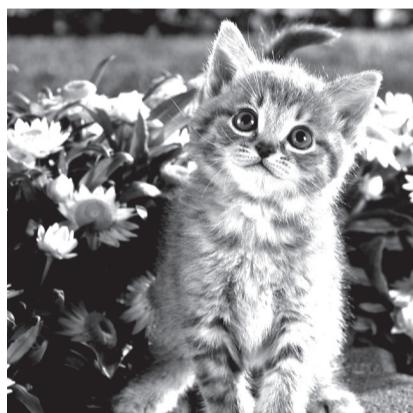
Еджэныр зикласэхэм апай

Усэхэр езбырэу зэжкугъаша, шубзэ джащыгъум нахь кытгээтэшт. Клэлэцыкъухэр! Мыхэр шьющ паех:

Хъаткъо Ахъмэд

Чэтыу

Мау-маур сикушь,
Кушъэркъо зинапц,
Чеуцэпкыр зигъогу,
Зыгу цыккур зишулъ,
Зылъэ цыккур зимажь,
Пырамыжыр зижъау,
Чыгыг жиаум чэмыхъ,
Унэтхыцээр зигъогу,
Хъакъе къихы митэдж,
Митэджыжыр сикушь,
Еклошъэхи псы ешъу,
Шуаэр кыиуе еуки,
Цыгъор шуаэр къекъуз.

Лыхъукі Гошнагъу

Ныдэлъфыбзэр

Ныбыдзыщэм иэшшуа кыдежъагъэу,
Ныдэлъфыбзэр гъэшэ лъягъом кыбыдьтэхъэ.
Плышио пчыагъэу, дунаишхор зэхэшьшагъэу,
Гупшиасбэ уигущыиэхэм зэрахъэ.

Пчэдьж тыгъэм инэбзыи фэдэкъабзэу,
Кьеэнэфы, уегъэфабэ ныдэлъфыбзэм,
Идэхагъэ фэогъадэ бзыумэ абзэ,
Ау игыбзэ гур ефызы, уесты нэпсэу.

Лъэпк тарихъым инэкубгъохэм атетэу,
Лъэгъо къыхъеу, хъугъэ-шагъэхэм уахещ.
Лъэуянэу узынэсрэр ыгъэптиэу,
Шиэнэгъэшхом ильэгапэ бзэм уфещ.

Гум ихъыкъи, нэм ыльэгъуи —
пстэуми апсэ
Пызгъеклахъэу, щызыгъэлэгъэр о
убзэ.
Хэтрэ лъэпкни егъэлъапэ ныдэлъ-
фыбзэр,
Зигъэгъус о ренэу нафэу, зафэу
убзэ.

Тилъепкъ шэн-хабзэхэр

Нахъижъыр

Адыгэмэ хабзэу ахэлъымкъе, нахъижъым лытэнъыэ фэшын, бгъэлэпшэн фае. Нахъижъым къыиорэм зи хэмийхъэу уедэшт, зыгорэм гулыуегъатэмэ, уфэрэзэу «тхая-уегъэпсэу» епложыщ. Аш уенекъокъужы зыхъукъэ, дэеу угъэсагъэу ары кызэррагуры-штыр.

Нахъижъэр мытэрэзэу, емыкъу хэльэу мэзектохэмэ, нахъижъым къыиулошт (къы-уигъэшэжъыщ) узэрэзеклон фаер. Гушилэм пае, нахъижъым игушиэ зэптиууты хүүщэп, джащ фэд, ыпашхъэ уышышыкъенэ, лъэшэу угущыиэныр емыкъу. Нахъижъым нахъыкъэр епхэшэкъеу — тесы-

Сыдэуущтэу унэр уушъэштэ?

Пшыс

Зы лы горэм къэлиш илагъ, унакъе гори аригъэшыгъэу чэ-сигъэх. Клалэмэ яушыгъэ зэригъашэмэ шоонгъу яупчыагъ:

— Шуащыщэу хэта мы унэр къэзыушъэн къэзыгъотышъущтыр?

Анахъижъир ежы, шы къыши унэм зыргъэуцом, къогъупэ закъо нахь ыубытыгъэп.

Ятэ къеплни къыриуагъ:

— Унэр пфэушъагъэп.

Азыфагу къифэрэр ежы лъыхъуагъэ, гупшиасагъэ. Еланэ мэкъу кухъэ къыши унакъэм зыретакъом, ызыныкъо нахь ыушъэн ылъэкъигъэп. Ятэ ашириуагъ:

— Ори уушъагъэп.

Ящэнэрэм делэлү-делашьоу игугъу ашыщтыгъ. Аш ятэ зыфиуагъэр фэгъэцэкъенэу хэти гугъэштигъэп. Ау ѿйт нахь

мышъеми, ашириуагъ. Арыти, бэрэ мыльыхъоу, шэф остыгъэ цыкъу горэ унэм къырихи ри-гъэуци, пчыхъэп мэзахэ хүүгъэу хигъэнагъ. Остыгъэр зыкъэгъанэм, мо унэшхом нэфынэр изы къышыгъ.

Ятэ къеплни, ыуагъ:

— Унэр зыушъагъэр оры, сиклал!

**Зытхыжъигъэр
Хъут Шамсудин.**

Нэкубгъор зыгъэхъазырыгъэр МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Адыгэ къэГуакІэхэр

Верхняя часть угла – плéнып
Дворец, замок, окруженный вы-
сокой изгородью – къэлэсэрай
Загиб на рыболовном крючке –
жэлыяц
Зад седла, за седлом (в тороках) –
онакé
Золотник – мэскыал
Кадка – пхъечай, клад

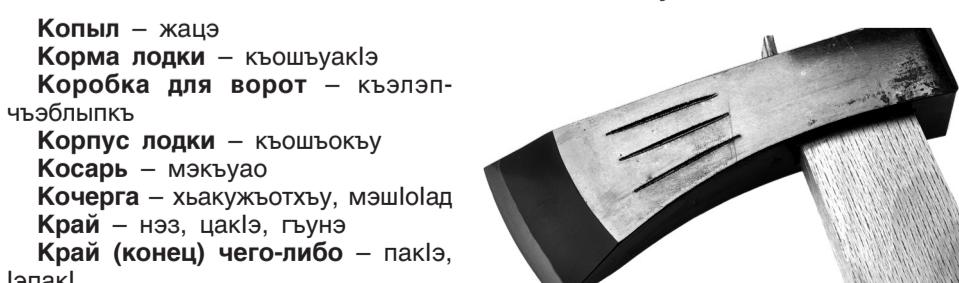

Каменный уголь – мыжьошомык
Камертон – мэкъэщэц
Канава – кэнау
Канал ствола – щэку
Квадрат – зэпээздакь, зэпэллэмый
Квартал, околоток – кой, хабл
Квасцы – цэфыцигъу, ахъчеташ
Киптильник – псыгъэжъуаль
Классики – лъэпееу
Клюшка – ларкъбэш

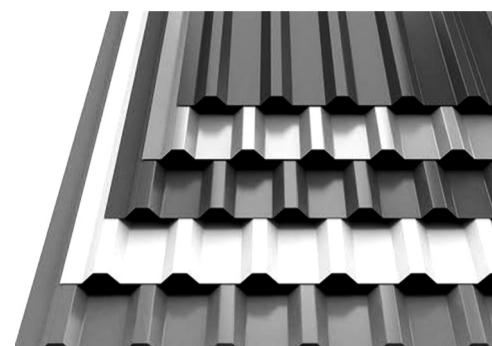
Кожаная нитка (материал для
ушивания из шкуры козленка) – забж
Колесо подводы – кущэрхъ
Количество выкопанного грунта,
которое умещается на лопаты – къазгырыж
Колокольчик – жъгырыу, наплэ
Компаньон – отэкс
Комплект один – зэштэгъу
Конец петли – лъэтэнпакл
Кончик оселка – мыжъоупцап
Коньки – лъэрчъ

Копыл – жацэ
Корма лодки – къошъуакэ
Коробка для ворот – къэлэп-
чъэблыпкъ
Корпус лодки – къошъокъу
Косарь – мэкъуао
Кочерга – хъакужьотхъу, мэшлолад
Край – нээ, цакэ, гъунэ
Край (конец) чего-либо – пакэ,
лэнпакл

Лампа – остыгъэ
Ламповое стекло – остыгъэшхъэтет
Латка, верхний обвод (дома) – теп-
цэ
Лезвие колуна – ощицэ

Красный песок – пшэхъоплы
Кровельное железо, жесть – къэн-
джал

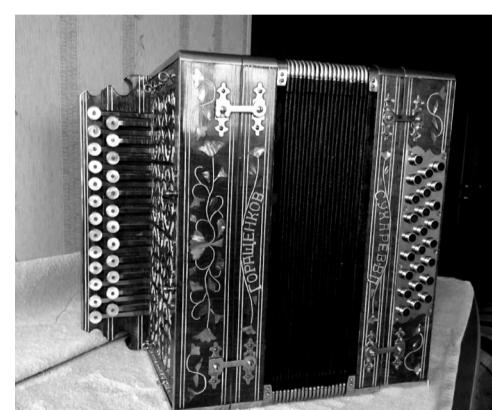
Кровельщик – къанджалтельхъ
Крыло (седла) – пакло
Крючок для выдергивания сены из
стога – мэкъуклэч, мэкъуклэхъ
Крючок, засов – хъалкъ
Крючок надочажной цепи –
лъхъончаж, къарышъу
Кубок – бжъэлый

Кузничный горн – щыдыбжы
Кузница – кыщ

Кусок – пцум, такъыр
Кусок отвердевшей глины, ком
глины – етэгъой
Куток, балка – кіэтыку
Лады (клавиша гармони) – пышнэлап

Лампа – остыгъэ
Ламповое стекло – остыгъэшхъэтет
Латка, верхний обвод (дома) – теп-
цэ
Лезвие колуна – ощицэ

Лезвие топора – обзэгъуце
Лесенка, стремянка – лъэйжъый

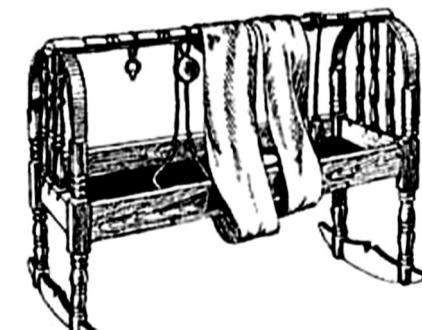
Лесовод – мээгъэк!
Лесовоз, дрововоз – пхъаш
Лодка – къуашъо

Лодочник – къошъофы
Лопата – къазгыр
Лопатица – къазгырышхъ
Лопатище – къазгырыкы!
Лука (у седла) – онэккуап, онэпакл
Лунка – лъэбанэ
Лучина, факел – пхъакъо, пхъецалэ

Лыжа – пцыкъу
Люлька – кушъэ

Маленькое седло, устанавливае-
мое между передними быками во
время пахоты для подростка, по-
гоняющего быков – кушъуан
Манера поведения, образ жизни –
зэхэтыкэ
Манера подойти, способ решения –
еклонлаклэ
Манера, способ обучать, учить –
егъэджаклэ
Манера, способ ударить, манера
играть – еуакэ
Мастер по изготовлению плуга –
пхъэлэшэш!
Материал для чехла – тебзапхъ
Матрац, набитый соломой – ор-
заплэ
Медный котел – лэгъул
Месилка – пшаль

Хырыхыхъэхэр

ЗегъэкІэракІэ, хъакІэмэ ап-
гъоклы.

(Самовар).

Зыпэ папцІэ, зыкІэ гъуанэ.
(Мастэ).

Зыми ымыуасэу бынуасэ зыши-
хырэр.

(ПыльапI).

Зэ пщэрэ мэхъу, зэ оды мэхъу,
макъэкІэ унэр егъэхъые.
(Пыцинэ).

Зэшиц псыхъом кГуагъэ, тIумэ
загъэпскы, ящэнэрэр ялтыши
нэпкыль тель.

(ЩэлъитIурэ
псыхъанкІэрыурэ).

ГущыГэжъхэр

Пхъорэльфыр кIашъом дэмыг-
гээлльий.

Пхъорэльфырэ пхъуантэрэ
зэфэдэ.

Пчэгъу закъо чласи, шъу-
зышум уигъэунэн.

Уанэр тырильхъэмэ ыгу ре-
льхъажы.

Уинасып зыхэмыйлым ды-
шьэхъ техъуагъэу ольэгъу.

Унэ зэхэмыйзым синэрыбз
хэкГуадэ.

Унэгъожъ иапсыжъ ныкъу.

ХъакІэр шхахэмэ, пчъэм
еplъы.

ХъантIаркъор зянэм «сянэ
гуаш», чэтэшыр зиунэм «си-
ордэун» йГуагъ.

Искусствэр — тибаинигъ

КІЭЛЭЕГЪАДЖЭХЭМ ЯЗЭНЭКЬОКЬУ

Краснодар культурэмкіэ и Къэралыгъо ашьэрэ еджаплэ чыэрпьюгъум и 15 — 17-м Урысыем изэнэкъокъу щыклощ.

«Искусствхэмкіэ кіэлэцыкыл» еджаплэ икілэеаджэ анахь дэгүү» зыфилорэ зэнэкъокъум аэрэ къеклокыгъом теклонигъэр къышыдэзыхыгъэхэр хэлажьэх. Волгоград ыкы Ростов хэхүхэм, Кырым, Адыгэ Республика, Краснодар краим якілэеаджэхэм яшленигъэ къагъэлэгъошт. Адыгэ Республика икисвхэмкіэ икілэцыкыл» еджаплэ Лъяцэрыкъо Кимэ ыцэ зыхырэм икілэеаджэхэм, лъялкъ ыспэласу. Абредж Гощэфыж тишъолыр ыцлекіэ зэнэкъокъум хэлажьэ.

— Абредж Гощэфыж бгээфедэн плъекыщ икисвхэр, лъялкъ ыспэласу зэрэштыр зэнэкъокъум къышигъэлэгъошт. Інэ хуураем, еллыкіэ зэфэшхяа зиэхэм язэлукъ, нэмыххэм

ахэлэжьэшт, — къитиуагъ Адыгэ Республика икисвхэмкіэ икілэцыкыл» еджаплэ Лъяцэрыкъо Кимэ ыцэ зыхырэм ипашэй Аизорыкъо Марзыет. — Кіэлэеаджэхэм язэлукъ мэхъэнэ инетэти. Яшленигъэ къизэрэгъэлэгъошт даклоу, упчэлэжьэгъ зэфэхүштых. Зэхүхыгъе егъэджэн сыхатхэр, ыспэласхэм яххыгъе къэгъэлэгъонхэр щыленигъэм дештэх. Агъасэр кілэеджаклохэм ялошэнкіэ алъээсих.

Адыгэ лъялкъ икисвхэр Абредж Гощэфыж дахэу зэнэкъокъум къышгъэлэгъо. Чыэрпьюгъум и 17-м зэфэхүшсүжхэр зэхэцаклохэм ашыщтых.

Сурэтим итыр: **Абредж Гощэфыж.**

Волейбол

Ростов-на-Дону щэкто

Хэгъэгум волейболымкіэ иапшэрэ купэу «Б»-м хэт командахэм 2021 — 2022-рэ ильэс зэнэкъокъур чыэрпьюгъум и 14-м рагъежьагь.

Мыецьопэ «Динамо-МГТУ»-р Ростов-на-Дону щылэу зэлукъэгъухэм ахэлажьэ. «Ростов-Волей» Ростов-на-Дону, «Ставрополь-СГАУ» Ставрополь, ЦОП

Краснодар край, «Динамо-МГТУ» Мыецьуапэ зы купым щешлэх.

— Ростов-на-Дону, Ставрополь якомандэхэм тюртило тадешлэшт,

— къитиуагъ «Динамо-МГТУ»-м итренер шхъялэу, Адыгэ Республика изаслуженэ тренерэу Павел Зборовскэм. — 2021 — 2022-рэ ильэс зэнэкъокъум дэ-

гоу зыфэдгъэхъазырыгъ, медальхэм тафэбэнэшт.

Апэрэ ушэтынхэр

«Ставрополь-СГАУ» Ставрополь — «Динамо-МГТУ» — 3:2 (13:25, 25:21, 23:25, 25:21, 15:11). «Ростов-Волей» — ЦОП — 3:0 (25:16), 25:23, 25:22).

Зэнэкъокъур Ростов-на-Дону щыльекъуатэ.

Хэгъэгум и Кубок

Дарья Богдановар щысэшту

«Луч» Москва — «АГУ-Адыиф» Мыецьуапэ — 26:27 (13:19).

Чыэрпьюгъум и 14-м Москва щызэлукъагъэх.

«АГУ-Адыиф»: къэлэпчэйтуры: дээздэзагъэхэр: Клименко — 8, Баскакова; къэлапчэйм Иегуар

данова — 3, Казанджян — 2, Казиханова — 1, Краснова — 1, Колодяжная — 1.

Урысыем и Кубок къыдэхыгъэнэмкіэ финалым и 1/16-м хэхъэрэ ешлэгъум командахэр щызэнэхъохъагъэх.

Зэлукъэгъум иапэрэ кіэлээнкъо «Адыифым» теклонигъэр къышигъигъ — 19:13. Типшашэхэр псынкіэу ешлэштагъэх, апекіэ зильхэкіэ къэлапчэйм Иегуар дадзэнэмкіэ шыкрабэ къагъотыгъигъ.

Я 40-рэ такъикъум ыуж «Луч» къэлапчэйм Иегуар нахьбэрэ дидзэу ригъэжьагь: 19:23, 21:23, 22:24. Я 50-рэ такъикъум 23:25-рэ пчагъэр хуугъэ. Аш ыуж «Адыифым» игумэкыгъохэм къагъигъигъ: 24:25, 25:25-рэ.

Ешлэгъур аухынэмкіэ такъикъиту къэнагъэу «Луч» ти-къэлапчэй Иегуар къыдидзагь — 26:25-рэ. Я 59-рэ такъикъум Дарья Богдановам «Луч»

ицэлапчэй Иегуар дидзагь — 26:26-рэ.

«Адыифир» гуэм хэтэу ыпэкээ илтигъигъ. Тикомандэ икапитанэу Ирина Клименкэм Иегуар Дарья Богдановам ритигъ. Уахьтэр ыгъэлъялээ Д. Богдановар къэлапчэйм еклю, хагъэм Иегуар ригдэгэ — 26:27-рэ. Зэлукъэгъур аухынэмкіэ нэгъэуплэгъуи 3 Къэнагъэр. «Луч» гъэхъагъэ ёшынену уахьтэ илэжьигъигъ.

Мыецьуапэ ибзильфыгъэ гандбол клубэу «Адыифым» 27:26-у теклонигъэр къыдихыгъ, финалым и 1/8-м хэхъагъ. Москва икомандэу «Дворец» зыфилорэм лукъэшт.

Урысыем изэнэкъокъу

Хэгъэгум гандболымкіэ изэнэкъокъу суперлигэм щэкло. «Адыифым» итренер шхъялэу Александр Реввэ къитиуагъ тиклуб изичээзу ешлэгъу Москва зэрэшькъоштыр. «Адыифир» «Луч» Москва чыэрпьюгъум и 16-м лукъэшт.

Иегуар ызгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбай.

Зэхээшагъэр
ыкы къыдээз-
гъэкырэр:

Адыгэ Республика, Иофхэмкіэ, Иекыб къэралхэм ашы-
псурэ тильэпкэ-
гъухэм адьрэй эзхы-
ныгъэхэмкіэ ыкы
къэбар жуугъэм
иамалхэмкіэ и Комитет
адресир:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шиэр:
385000,
къ. Мыецьуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къахырэр А4-кіэ
заджэхэр тхъапхэу
зипчагъэкіэ 5-м
емыххъэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтэу, шрифтыр
12-м нахь цыкунуу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкегъэкожых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъватыгъэр:
Урысыем Федерацем
хэутын Иофхэмкіэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкіэ ыкы зэлты-
Іэсыкіэ амалхэмкіэ
и Министрствэ
и Темир-Кавказ
Чылгэ гъэлоры-
шапл, зэраушыхъватыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыецьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкімкіи
пчагъэр
4321
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2132

Хэутынум узчи-
кіэтхэнэу
щыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00

Зыщикиэтхэгъэх
уахьтэр
Сыхьатыр
18.00

Редактор
шхъялэм
ипшъерильхэр
зыгъэцакіэрэр
Мэшлэкъо
С. А.

Пшъэдэкыж
зыгъыре
секретары
Хурмэ
Х. Х.